

Г. Д. Зленко

Де-рібас (Дерібас) Олександр Михайлович

ДЕ-РІБАС (ДЕРІБАС) Олександр Михайлович (19(31). 12. 1856, Одеса – 02. 10. 1937, там само) – історик, письменник. Брат [Л. Де-Рібаса](#). Закін. комерц. училище, навч. на природн. відділ. фіз.-мат. факультету Новорос. університету (Одеса). 1877–80 – співроб. г. «Правда» (Одеса), альманаху «Эхо». 1882–1906 – у Києві, де працював у банків. установах. Займався журналістикою, літ. перекладами, написав лібрето кількох комічних опер. Повернувшись в Одесу, досліджував її минуле, опублікував у г. «Одесский листок» і «Одесские новости» серію істор.-мемуар. нарисів, які згодом склали окрему кн. «Старая Одесса» (О., 1913; репринтні вид. – О., 1990 і Москва, 1995). Пізніші публікації увійшли до 2-го тому цієї книги, який готувався до випуску в Москві (виданий 2004 у Києві). 1911–18 – заступник голови Одес. бібліогр. товариства при Новорос. університеті. Д.-Р. вважав засновниками Одеси чорномор. козаків, а укр. мову – «першомовою» Одеси. Дебютував оповіданням «Лушка» в альманасі «Эхо» (1877, вып. 1; під псевд. С. Покоєв). Значне місце в його творчості 1920–30-х рр. займають сюжети з театр., муз. та худож. життя рідного міста, одес. період біографії О. Пушкіна. Д.-Р. був одним із організаторів музею «Стара Одеса», дир. Одес. публ. б-ки (1921–23), очолював у ній краєзнав. відділ (1925–31), де створив унік. картотеку «Одесика». Припускають, що причиною смерті Д.-Р. стала звістка про закатованого НКВС сина Данила, вченого-хіміка.

Рекомендована література

1. Варнеке Б. В. Александр де Рибас // Зритель. О., 1922. № 6;
2. Одесса и ее историк // Большевик. знамя. О., 1944, 3 окт.;
3. Зленко Г. Д., Кеда А. А. Де-Рибас Александр Михайлович // Русские писатели. 1800–1917: Биогр. словарь. Т. 2. Москва, 1992;
4. Зленко Г. Д. Как любит свой город, или Прочитаем заново Александра де Рибаса // Вся Одесса: Антология. Словарь. Москва, 1997;
5. Сидоренко Н. Де-Рибас (Дерібас) Олександр Михайлович // Укр. журналістика в іменах. Л., 2004. Вип. 11;
6. Зленко Г. Д. Послухаймо Олександра Де-Рібаса // Наук. світ. 2005. № 11.

Бібліографічний опис:

Де-рібас (Дерібас) Олександр Михайлович / Г. Д. Зленко// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-26220>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).